

Matkailu ja ilmastonmuutos

Seija Tuulentie, YTT, erikoistutkija
Webinaari 12.3.2019

Alustuksen runko

I Matkailun vaikutus ilmastonmuutokseen

Matkailu lisääntyy ja lisää kasvihuonekaasupäästöjä

Hillintäkeinoja on, mutta ei nopeaa apua luvassa

Kuluttajan keinot

II Ilmastonmuutoksen vaikutus matkailuun

Erot matkailualueiden ja -muotojen haavoittuvuudessa

Matkailualan sopeutumiskeinot

Suomen matkailun tulevaisuus

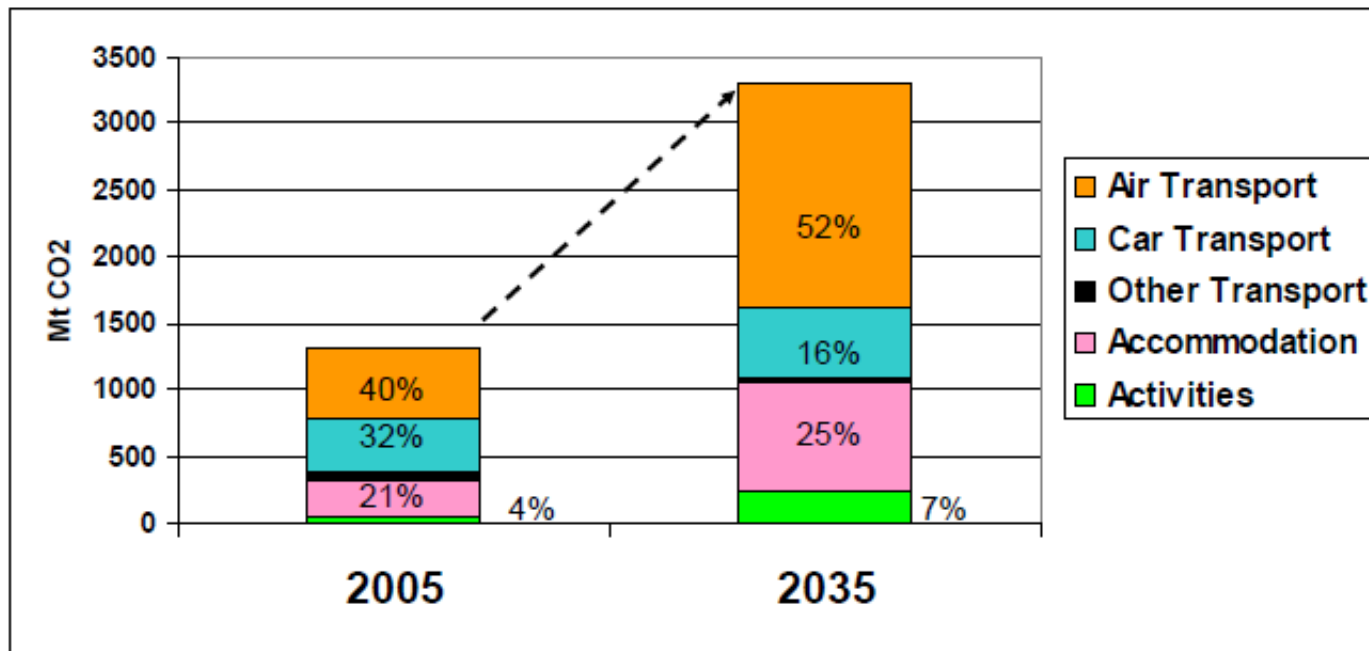
Globaalin matkailun aiheuttamat hiilidioksidipäästöt 2005

<u>Sub-Sectors</u>	CO ₂ (Mt)	
Air transport *	522	40%
Car transport	418	32%
Other transport	39	3%
Accommodation	274	21%
Activities	52	4%
TOTAL	1,307	
Total World (IPCC 2007)	26,400	
Tourism Contribution	5.0%	

} Transportation of Tourists = 75% of Sector Emissions

* - does not include non-CO2 emissions and impact on climate

Projektio matkailun hiilidioksidipäästöjen kehityksestä nykymenon jatkuessa

Lentoliikenteen päästöt kasvavat hirmuista vauhtia: Näin huimasti Thaimaan-reissu tuottaa päästöjä autoiluun verrattuna

MTV 26.12.2017

OTETAAN myönteinen esimerkki. Tietotekniikkajätti Fujitsun Suomen-konserni onnistui viime vuonna ensimmäistä kertaa pienentämään hiilidioksidipäästöjään. Vähennystä tuli yhdeksän prosenttia.

Toimitusjohtaja Simo Leistin mukaan onnistumisen taustalla on tavoitteellisuus. Vähennystavoitteesta päätettiin vuonna 2015. Jos konkreettista tavoitetta ei ole, päästöjen vähentäminen jää epämääräiseksi, hän toteaa.

”Joka kerta pitäisi kysyä, onko tarpeellista lentää paikan päälle”, Leisti sanoo.

MATKUSTAMINEN

Lentäminen nykyisillä hinnoilla on tullut tiensä päähän - T&T: "Lentoliikenne tulee kasvamaan niin paljon, että päästöjen kompensatio on välttämätön keino"

9.3.2018 12:00 YMPÄRISTÖ MATKAILU

Talouselämä

SUOMENKUVALEHTI.FI

Lentoliikenteen kasvu ylittää kaikki ennusteet, myös Suomessa – Tukehtuuko ala liikakasvuunsa?

Finavia rakentaa Helsinki-Vantaalla selkä märkänä edellytyksiä 30 miljoonalle vuosittaiselle matkustajalle. Sitten tarvitaan uusi terminaali.

TALOUS 26.7.2018 07:33
JYRI RAIVIO

HS

4.5.2018

1800
1600
1400
1200
1000
800
600
400
40

Lentoliikenteen hiilidioksidipäästöt räjähtävät, jos mitään ei tehdä

Kansainvälisen ilmailun nettohiihidioksidipäästöjä vähentävien toimenpiteiden vaikutus, megatonnia

LÄHDE: TRAFI

Vuoden 2010
teknologia ja
lentotoiminnan
tehokkuus

Tehokkaampi op erointi

Lentokoneteknologia

Vaihtoehtoiset
polttoaineet ja
päästöhyvitykset

Hiilineutraali kasvu
vuodesta 2020

2010 2015 2020 2025 2030 2035 2040

Kuluttajan mahdollisuudet

- Matkustamisen ja etenkin lentämisen vähentäminen, myös työmatkoilla
- Pidemmän viipymän matkat
- Suorat lennot, vähemmän tavaraa lentomatkoilla
- Kompensaatio
 - Yksityisten lisäksi organisaatiot voisivat sitoutua maksamaan päästö- tai hyvitysmaksun työntekijöidensä työmatkoista (esim. Sitra tehnyt niin)

Maata pitkin
matkustavat

👤 Julkinen ryhmä

Tietoja

Keskustelu

Keskustelut

Jäsenet

Tapahtumat

Videot

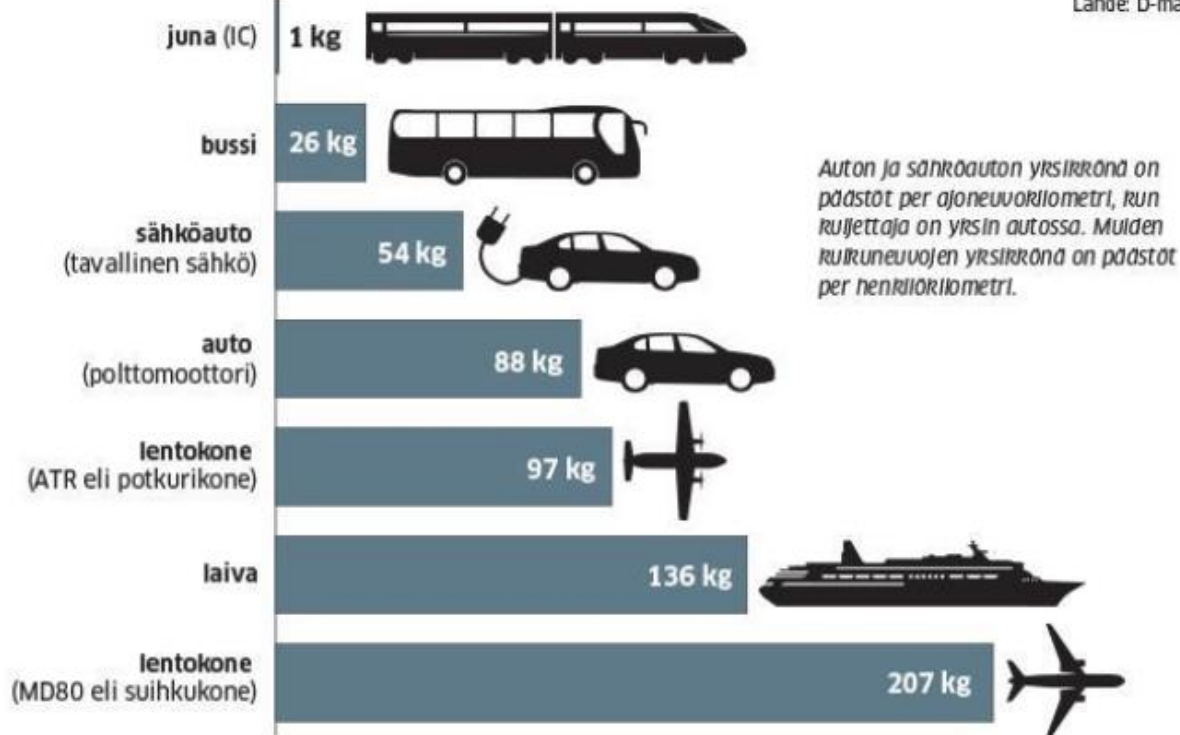

Edestakainen matka	Menomatka, km	ICAO:n laskuri	Finnairin laskuri	Atmosfair-laskuri
Helsinki - Phuket	8311 km	604 kg CO ₂	988 kg CO ₂	5264 kg CO ₂
Helsinki - Bryssel	1651 km	372 kg CO ₂	371 kg CO ₂	996 kg CO ₂
Helsinki - Kittilä	823 km	189 kg CO ₂	162 kg CO ₂	436 kg CO ₂
Helsinki - Tukholma	400 km	127 kg CO ₂	123 kg CO ₂	250 kg CO ₂

Eri liikennevälineiden hiilidioksidipäästöt

Päästöt kg CO₂ / 440 km (Päästöt on laskettu matkalle, joka vastaa väliä Helsinki-Tukholma.)

Lähde: D-mat

Grafiikassa kulkuneuvojen polttoaineenkulutus perustuu VTT:n Lipasto-tietokantaan. Polttomottoriautossa on käytetty pohjana Suomen ajoneuvokannan keskimääräistä ikää. Laiva on autolautta. Lentokoneiden täyttöasteeksi on oletettu 60 prosenttia.

Maaseudun Tulevaisuus
2.3.2018

II ILMASTONMUUTOKSEN VAIKUTUS MATKAILUUN

Olennaista matkailualan kannalta

- Matkailu sesonkiluonteista ja erittäin ilmastoherkkää
 - Suorat vaikutukset:
 - Lämpimämmät (tai kuumemmat) kesät
 - Lämpimämmät talvet: lumen tulon myöhentyminen
 - Sademäärämuutokset
 - Ääri-ilmiöt; tuulisuus?
 - Hillintäpolitiikan vaikutukset
 - Matkustuskustannukset, kohteen valinta
- Ilmastonmuutos vaikuttaa pohjoisessa selvästi nopeammin kuin maapallolla keskimäärin
 - Yhdeksi eniten ilmastonmuutoksesta kärsiviksi maailmanlaajuisesti arvioitu talvimatkailu
 - Myös luontoon perustuva matkailu kriittistä

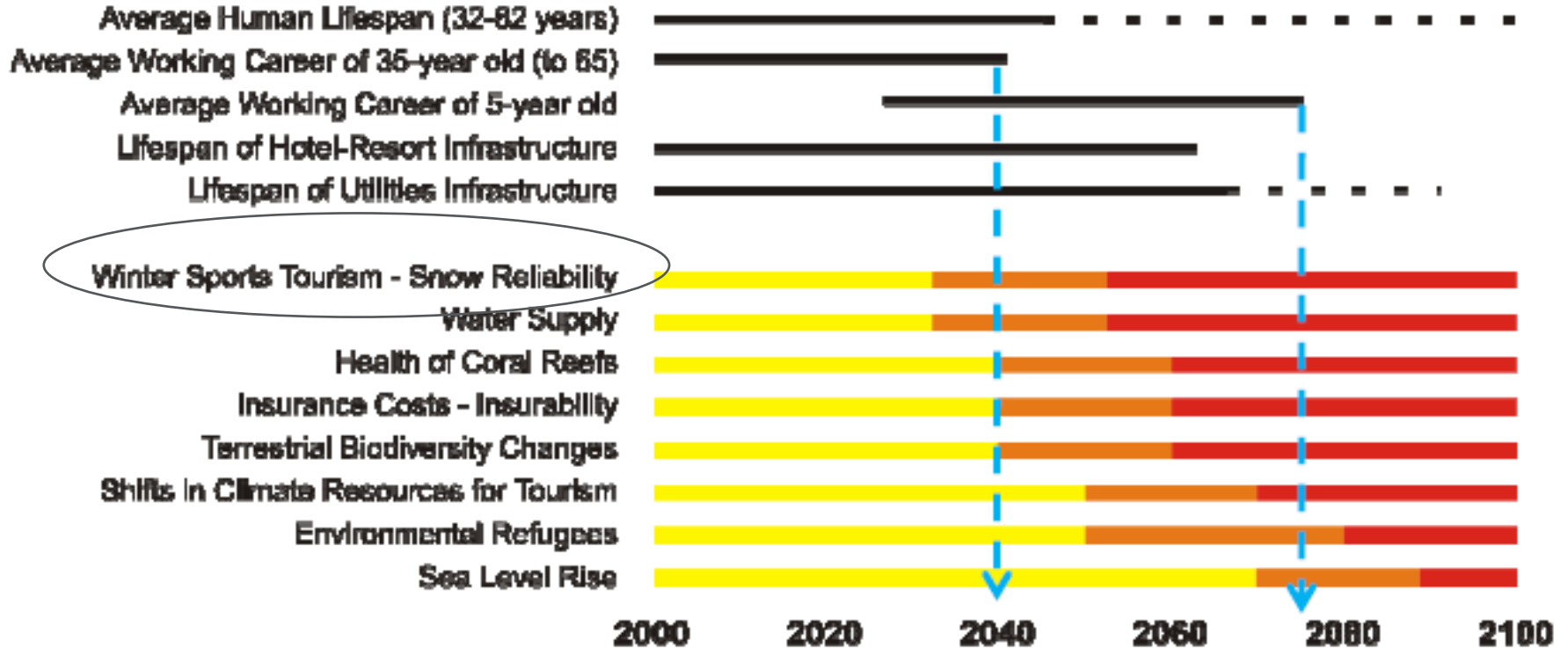
Lumeton Lappi järkyttää brittejä: "Paikka, jossa uskoin lumen olevan taattua"

🕒 21.11.2018 klo 14:56 ILTALEHTI

Lapin tämänhetkinen sää kauhistuttaa brittejä, jotka ovat varanneet joulunalusreissun Suomeen. Heidän kaipaamansa lumi kun puuttuu.

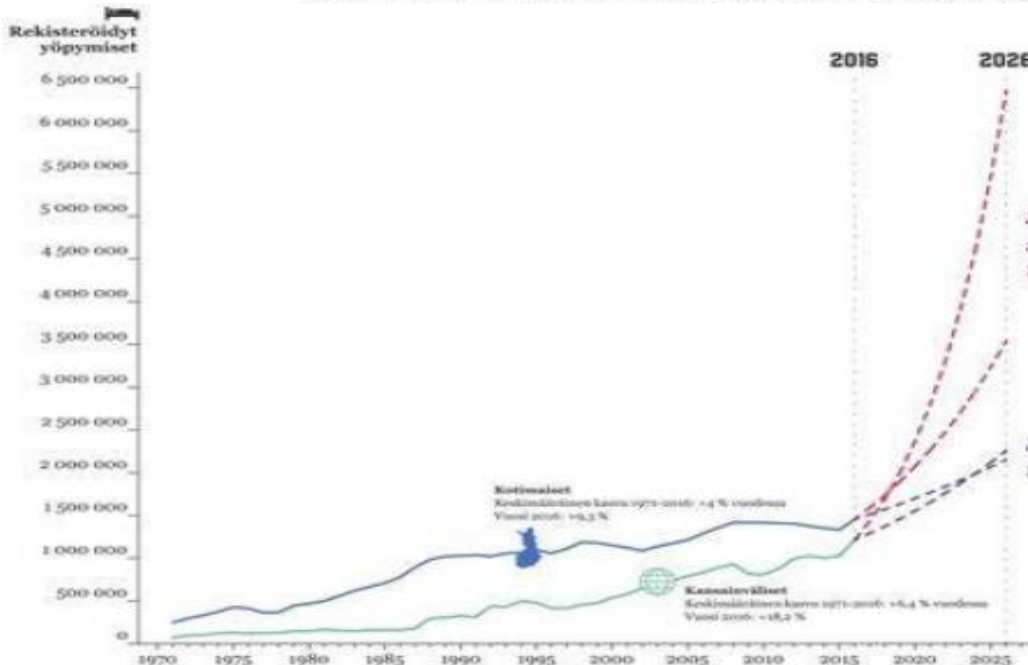

Sopeutumisen aikahorisontit

LAPIN MATKAILUN KASVUENNUSTEET 2026

LAPLAND
Above Ordinary

Skenaario vastaa Lapin matkailun vuoden 2016 kasvua sekä Islannin matkailun keskimääräistä kasvua viimeisen 10 vuoden ajalta

Skenaario vastaa Lapin matkailun pitkän aikavälin trendin mukaista kasvua (1971-2016)

Vuonna 2021-2023 aikana Lapin alueella toteutettiin alueellisen matkailun kehittämisen ja markkinoinnin suunnitelman mukaisesti erityisesti ulkomaisille matkailijoille suunnattua markkinointia. Lapin alueella toteutettiin lisäksi alueellisen matkailun kehittämisen ja markkinoinnin suunnitelman mukaisesti erityisesti kotimaisille matkailijoille suunnattua markkinointia. Vuonna 2022-2023 aikana oli aiempaan verrattuna merkittävästi lisääntynyt kotimainen matkailu Lapin alueella.

Rekisteröityneiden yöpymisten osuus Lapin alueella on tällä hetkellä noin 2/3 kokonaisyöpymisestä. Tämä osuus ei ole kuitenkaan vakaalla tasolla.

Työskelijöiden ja matkailuyritysten määrä on arvioitu oletusten, että osuuskäsitteen mukaisesti ja työllistävien rekisteröityneiden yöpymisten mukaisesti matkailuyritysten määrään osuutta.

Lähde: Tilastokeskus
Kuvit: Eika Consulting

Miten sopeudutaan?

- Yritykset käyttävät sopeutumiseen kolmenlaisia tapoja: - tekniset ratkaisut, toimintojen siirto, tuotteiden kehittäminen tai muuttaminen.
- Tekniset keinot kuten lumetus ja varastolumi eivät ole kovin kestäviä ratkaisuja, ja toimintojen siirto ei ole mahdollista paikkaan ja infrastruktuuriin sidotuille toiminnoille.
- Yritykset pieniä, toiminta lyhytjänteistä

	5 vuoden kuluessa vaikuttavat asiat <i>Kpl</i>	%	15-30 vuoden kuluessa vaikuttavat asiat <i>Kpl</i>	%
Talouskehitys	19	45,2	8	19,0
Markkinointi	12	28,6	10	23,8
Energia, yhteydet	8	19	6	14,3
Ilmaston- muutos	7	16,7	13	31
Kestävä kehitys	7	16,7	6	14,3
Luonto	6	14,3	3	7,1
Arvot, työ ja vapaa-aika	6	14,3	3	7,1
Suunnittelu, turvallisuus	3	7,1	8	19,0
Tekninen kehitys	0	0,0	4	9,5

Lapin matkailupar- lamentissa 2009 tehty kysely:

Matkailutoimijoi-
den mielestä
matkailuelinkei-
noon 5 ja 15–30
vuoden sisällä
vaikuttavat
tekijät (n = 42).

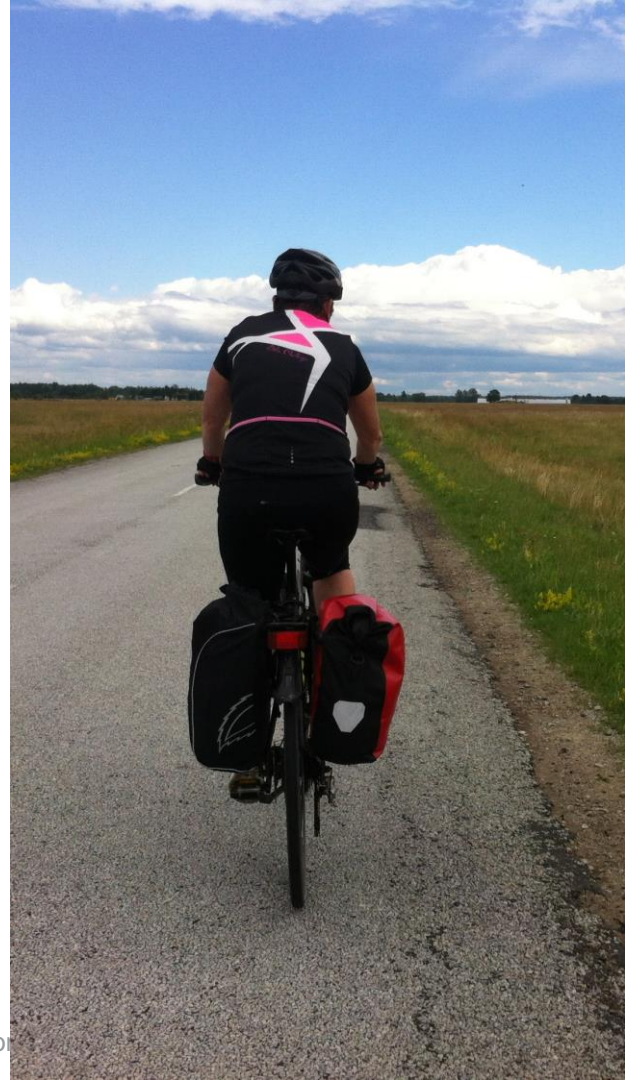
Strateginen suunnittelu ja matkailukeskukset

- Lapissa matkailustrategia jo pitkään korostanut tiiviitä matkailukeskuksia → yksityisauton tarve vähäinen
- Ympäristöohjelmia isoissa matkailukeskuksissa kuten Rukalla, Pyhällä ja Levillä, esim. Levillä monet majoitustilat lämpiävät maalämmöllä

Ylläs laski hiilijalanjälkensä vuonna 2009. Laatutiimissä mukana olleista yrityksistä suurimmat kokonaispäästöt vuonna 2008 oli hissiyhtiöillä. Niiden päästöt tulivat **lumetuksessa** ja **hihtohisseissä** kulutettavan sähkön tuotannosta. Koko keskuksen osalta suurimman kuormituksen aiheutti kuitenkin **majoittuminen**. Rekisteröityjen hotelli- ja mökkiyöpymisten yhteenlasketut päästöt nousivat selvästi suurimmaksi päästöjen aiheuttajaksi. Toiminnallisiin yksiköihin suhteutettuna (asiakassuorite) suurimmaksi päästöjen aiheuttajaksi nousivat **moottorikelkkasafarit**. (Travelcon, 2009.)

Suomen matkailun mahdollisuudet

- Nykymenolla ja lyhyellä tähtämellä:
 - Lumivarmuus pohjoisessa kilpailuetu
 - Kesien lämpeneminen esim. Järvi-Suomessa ja rannikolla
- Hillinnän ja imagon kannalta:
 - Uudet tuotteet, lähimatkailu, maaseutumatkailu, aktiviteetit lihasvoimin
 - Maata pitkin matkustaminen

Sopeutumisesta lisää

- Kietäväinen, A. & Tuulentie, S. (2013). Tourism strategies and climate change: rhetoric at both strategic and grassroots levels about growth and sustainable development in Finland. *Journal of Sustainable Tourism* 6, 845–861.
- Kietäväinen, A. & Tuulentie, S. (2013) Ilmastonmuutokseen varautuminen Pohjois-Suomen matkailussa. *Alue ja Ympäristö* 42.(2): 42-52.
- Konu, H., Tyrväinen, L., Pesonen, J., Tuulentie, S., Pasanen, K. & Tuohino, A. (2017) Uutta liiketoimintaa kestävän luontomatkailun ja virkistyskäytön ympärille – Kirjallisuuskatsaus. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 45/2017. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79836/45_VIRKEIN_.pdf
- Tennberg, M., Emelyanova, A., Eriksen, H., Haapala, J., Hannukkala, A., Jaakkola, J., Jouttijärvi, T., Jylhä, K., Kauppi, S., Kietäväinen, A., Korhonen, H., Korhonen, M., Luomaranta, A., Magga, R., Mettiäinen, I., Näkkäläjärvi, K., Pilli-Sihvola, K., Rautio, A., Rautio, P., Silvo, K., Soppela, P., Turunen, M., Tuulentie, S. & Vihma, T. (2017) Barentsin alue muuttuu - miten Suomi sopeutuu? Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 31/2017. <http://tietokayttoon.fi/julkaisu?pubid=18202>

Kiitos!

Luke
LUONNONVARAKESKUS

